

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 117

van **LYDIA PEETERS**

datum: 23 januari 2018

aan **GEERT BOURGEOIS**

MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BUITENLANDS BELEID EN ONROEREND ERFGOED

Onroerend erfgoed en duurzaam ruimtegebruik - Afstemming

Maximale afstemming tussen onroerend erfgoed en ruimtelijke ordening is een prioriteit om het behoud, de zorg en de integratie van de toekomst te garanderen. De archeologische erfgoedzorg is onlosmakelijk verbonden met de ruimtelijke ordening. Ruimtelijke ontwikkelingen verstoren soms het bodemarchief en bepaalde maatregelen moeten er dan voor zorgen dat de kennis over dit bodemarchief niet verloren gaat, in het geval dat behoud in situ niet mogelijk blijkt.

Een erfgoedlandschap is een groter ruimtelijk geheel van erfgoedelementen en -waarden, ingebed in een ruimtelijk uitvoeringsplan (RUP). De meeste erfgoedlandschappen worden afgebakend in het kader van de lopende gewestelijke afbakeningsprocessen voor de agrarische en natuurlijke structuur (AGNAS), al zijn er ook erfgoedlandschappen die in een provinciaal of gemeentelijk ruimtelijk uitvoeringsplan afgebakend worden. In 2015 werden 19 erfgoedlandschappen afgebakend. In 2016 ging het om 21 dossiers.

1. Op 13 maart 2017 werd een afsprakenkader tussen de administraties Onroerend Erfgoed en Ruimtelijke Ordening ondertekend om tot een meer werkbare aanpak te komen voor erfgoedlandschappen.
 - a) Hoeveel erfgoedlandschappen werden er afgebakend in 2017? Graag een overzicht per provincie.
 - b) Werden het afsprakenkader en de effecten ervan reeds geëvalueerd? Wat zijn hiervan de resultaten? Zo neen, wanneer zal er een evaluatie gebeuren?
2. In het Onroerenderfgoeddecreet werd ook een nieuw instrument ingeschreven om het onroerend erfgoed te behouden en te ontwikkelen voor de toekomst: het onroerenderfgoedrichtplan. Een onroerenderfgoedrichtplan focust op de opmaak van een langetermijnvisie, de afstemming met ruimtelijke ontwikkelingen en de realisatie van die visie via een actieprogramma.
 - a) Hoeveel onroerenderfgoedrichtplannen werden tot op heden al goedgekeurd?
 - b) Wat is de stand van zaken van de proefprojecten 'mergelgroeven in Zichen-Zussen-Bolder' en 'hoogstamboomgaarden in Haspengouw? Welke inzichten hebben deze proefprojecten reeds opgeleverd?
3. Samen met de minister van Omgeving wordt er gewerkt aan de wijze waarop elementen van het onroerend erfgoed kunnen worden opgenomen in de gewestelijke

ruimtelijke uitvoeringsplannen. Er zou een flexibeler planningsinstrumentarium opgemaakt worden met vereenvoudigde en verbeterde typevoorschriften voor onder meer erfgoed.

Wat is hiervan de stand van zaken?

4. In het afwegingskader 'Actieve landbouwbedrijven in agrarisch erfgoed' wordt voor actieve landbouwbedrijven in beschermd erfgoed gezocht naar een evenwichtige oplossing voor actieve landbouwers die hun beroep willen uitoefenen en verder willen zetten op of in beschermd erfgoed.
 - a) Hoe vaak werd op dit afwegingskader reeds een beroep gedaan?
 - b) Hoe vaak heeft het agentschap Onroerend Erfgoed binnen dit afwegingskader intussen een advies gegeven?
 - c) Werd er reeds een evaluatie gemaakt van het gebruik van dit afwegingskader? Graag een stand van zaken.

GEERT BOURGEOIS

MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BUITENLANDS BELEID EN ONROEREND ERFGOED

ANTWOORD

op vraag nr. 117 van 23 januari 2018

van **LYDIA PEETERS**

1. a) In 2017 is aan het agentschap Onroerend Erfgoed geen enkel erfgoedlandschap gemeld.

b) Het afsprakenkader en de effecten ervan zijn nog niet geëvalueerd. Een dergelijke evaluatie dient voorbereid te worden binnen het P-AGNAS-team en gevaloriseerd te worden binnen het C-AGNAS-overlegplatform. Ze is momenteel nog niet gepland. Volgens het agentschap Onroerend Erfgoed functioneert de toepassing van het afsprakenkader binnen de diverse AGNAS-RUP-procedures die momenteel lopen wel naar behoren. In 2017 heeft de Vlaamse Regering enkele gewestelijke AGNAS-RUP's voorlopig of principieel definitief vastgesteld waarbij telkens een erfgoedlandschap werd afgebakend. Deze RUP's zullen normaal gezien in 2018 van kracht worden. Dit toont dat het afsprakenkader een gunstig effect heeft op de besluitvorming.
2. a) Er zijn nog geen onroerenderfgoedrichtplannen goedgekeurd.

b) Voor het onroerenderfgoedrichtplan over de 'mergelgroeven in Zichen-Zussen-Bolder' wordt de onderzoeksfase momenteel afgerond. In 2018 volgt de opmaak van de langetermijnvisie, waarvoor al een participatieve avond voor lokale bewoners georganiseerd werd waar ze een inbreng voor het plan konden geven. Het is de bedoeling in de visie en het actieprogramma ook acties in te bouwen voor een afstemming met ruimtelijke ontwikkelingen, mogelijk door onder andere bestemmingswijzigingen in een RUP waarin de bovengrondse bestemmingen en de ondergrondse situatie beter zijn afgestemd.
Ook voor het onroerenderfgoedrichtplan over 'hoogstamboomgaarden in Haspengouw' is het onderzoeksrapport in afronding. Hierin zijn onder meer de resultaten verwerkt van een online bevraging die door 1155 respondenten volledig is ingevuld, waaronder 849 uit Haspengouw. Verder zijn ook de gemeenten bevraagd over het lokaal beleid inzake hoogstamboomgaarden en zijn via interviews met eigenaars/landbouwers al knelpunten en mogelijke oplossingen in kaart gebracht. Hieruit blijkt alvast dat het draagvlak bij de bevolking voor acties met betrekking tot hoogstamboomgaarden groot is, de gemeenten nood hebben aan een duidelijk afwegingskader voor het vergunningsbeleid en eigenaars vooral stimulerende maatregelen verwachten en duidelijke keuzes. Deze inzichten zullen in 2018 meegenomen worden bij het uitwerken van de langetermijnvisie en het actieprogramma.
3. De opmaak van een flexibeler planningsinstrumentarium (de zogenaamde typevoorschriften) ligt momenteel ter bespreking voor. De stedenbouwkundige voorschriften, die op basis van de principes van het afsprakenkader van 17 maart 2017 in de definitief vastgestelde ruimtelijke uitvoeringsplannen geformuleerd zijn, worden systematisch bijgehouden. Dit overzicht is een belangrijk hulpmiddel bij de opmaak van duidelijke en rechtszekere typevoorschriften voor onroerend erfgoed (erfgoedlandschappen en waardevolle erfgoedelementen).

4. a) Op 9 september 2016 is dit afwegingskader gepubliceerd op de website van het agentschap Onroerend Erfgoed en werd het beschikbaar gesteld op het bestelloket van de Vlaamse overheid. In de periode 9/09/2016 t.e.m. 25/01/2018 werd het document 424 keer gedownload: 261 keer in de periode 9/09/2016 -15/03/2017 en 163 keer in de periode 15/03/2017- 25/01/2018. In vergelijking met andere documenten van het agentschap is dit een behoorlijk goede score.
- Navraag bij het departement Landbouw en Visserij leert dat het geen exacte cijfers bijhoudt over het gebruik van het kader. Het wordt wel toegepast. In Oost-Vlaanderen is reeds over vier dossiers overleg geweest met het agentschap Onroerend Erfgoed op basis van het kader. In Vlaams-Brabant werden vijf dossiers met het agentschap besproken waarbij het kader gebruikt werd. Het departement Landbouw en Visserij overweegt om het kader ook toe te passen op niet-beschermd erfgoed gezien dezelfde principes toegepast kunnen worden. De rol van het agentschap Onroerend Erfgoed beperkt zich tot het beschermd onroerend erfgoed maar anderen kunnen het kader zeker ook toepassen in de eigen besluitvorming.
- Daarnaast wordt/werd dit kader ook informeel gebruikt door bijvoorbeeld eigenaars en ontwerpers. Dit kan ook ruimer gaan dan enkel actieve landbouwbedrijven. Hierover is echter geen cijfermateriaal voorhanden.
- b) Het agentschap Onroerend Erfgoed registreert sinds de zomer van 2017 in zijn dossieropvolgingssysteem wanneer dit afwegingskader werd gebruikt in een formeel advies over vergunningsplichtige ingrepen. Het aantal bedraagt 4 keer. Dit cijfer is echter als een absoluut minimum te beschouwen. In de procedure van de gecombineerde premie-toelatingsaanvraag is de tool immers nog niet geïmplementeerd. Daarnaast wordt/werd dit kader ook informeel gebruikt en dit ruimer dan enkel actieve landbouwbedrijven. Hierover is echter geen cijfermateriaal voorhanden.
- c) Een evaluatie van het afwegingskader op zich werd nog niet gemaakt. Wel voerde het agentschap Onroerend Erfgoed een generieke evaluatie uit van alle afgeronde afwegingskaders. Hierbij werden aanbevelingen geformuleerd die meegenomen worden naar de in opmaak zijnde afwegingskaders.